

ספרי' — אוצר הספרים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

משפטים

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ו

(תרגום חפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים ושבע לבריאה

לעילוי נשמת

ר' ישראל דוד ב"ר לייב ע"ה ציקמאן

נפטר ביום י"ד אלול ה'תשמ"ה

וזוגתו מרת רחל בת ר' פינחס ע"ה ציקמאן

נפטרה ביום כ"א טבת ה'תנש"א

ר' יצחק אהרן ב"ר וואלף ע"ה ספיוואק

נפטר ביום כ"ו ניסן ה'תשמ"ט

וזוגתו מרת חנה בת ר' דוד הכהן ע"ה ספיוואק

נפטרה ביום ח"י מ"ח ה'תשס"ד

ר' שמואל מאיר ב"ר ישראל דוד ע"ה ציקמאן

נפטר ביום י"א תשרי ה'תשס"ב

וזוגתו מרת דינה רייזעל בת ר' יצחק אהרן ע"ה ציקמאן

נפטרה ביום כ"ה שבט ה'תשמ"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י נכדם ובנם

הרה"ת ר' אהרן וואלף וזוגתו מרת פולינה

ומשפחתם שיחיו ציקמאן

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

משפטים

א. "לא תבשל גדי"

מן הפסוק "ראשית בכורי אדמתך... לא תבשל גדי בחלב אמו"¹, מצטט רש"י ב"דיבור המתחיל" השני, את המלים "לא תבשל גדי", ומפרש: "אף עגל וכבש בכלל גדי, שאין גדי אלא לשון ולד רך, ממה שאתה מוצא בכמה מקומות שכתב גדי והוצרך לפרש אחריו עזים: את² גדי העזים³, שני גדיי עזים⁴, ללמדך שכל מקום שנאמר גדי סתם, אף עגל וכבש במשמע⁵". ובשלושה מקומות⁶ נכתב בתורה: אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול⁷.

בכך אין מובן: דברי רש"י בסוף פירושו "ובשלושה מקומות נכתב בתורה..." אינם קשורים, לכאורה, לתחילת הפירוש – "אף עגל וכבש בכלל גדי...". ואם כך, היה מתאים יותר שרש"י יכתוב שני ענינים אלו – "אף עגל וכבש...". ו"ובשלושה מקומות..." – בשני קטעים נפרדים, ולפני הענין של "ובשלושה מקומות..." הוא יצטט שוב את המלים "לא תבשל גדי", כדרכו של רש"י במקומות אחרים במקרים דומים?

ויותר קשה: שני ענינים אלו אינם שונים רק בתוכנם, אלא הם מתייחסים למלים אחרות בפסוק: החלק של הפירוש "אף עגל וכבש..." מבאר רק את המלה "גדי", ולצורך זאת אין הכרח, לכאורה, לצטט את המלים "לא תבשל". ואילו לפני החלק השני של פירושו "ובשלושה מקומות...", ששם מוסבר מדוע האזהרה בכללותה חוזרת שלוש פעמים, הכרחי לצטט רק את המלים "לא תבשל". ולכן הקושי אינו רק לגבי צירוף שני ענינים באותו "דיבור המתחיל", אלא גם מדוע כותב רש"י שני ענינים אלו על כל שלוש המלים "לא תבשל גדי"?

כן אין מובן סדר הענינים בפירוש רש"י: בפירושו "ובשלושה מקומות..." הוא מבהיר מדוע בכלל כתוב האזהרה "לא תבשל...", ואילו בפירוש "אף עגל וכבש..." הוא מסביר רק את המלה "גדי", ואם כך, רש"י צריך היה להקדים את ההסבר "ובשלושה מקומות..." לפני "אף עגל וכבש..."⁸, ומדוע קובע רש"י שני ענינים אלו בסדר הפוך?

ב. ההסבר לסדר הענינים בפירוש רש"י

לגבי סדר הענינים בפירוש רש"י – "ובשלושה מקומות..." לאחר "אף עגל וכבש בכלל גדי..." – אפשר לבאר:

לפי פירוש רש"י "אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול" הכרחי לומר, שגם בשני המקומות שבהם התורה אוסרת אכילה והנאה מופיע הביטוי "לא תבשל", מפני שהבישול הוא ההתחלה המביאה לידי אכילה והנאה: אדם מבשל מזון כדי לאוכלו או כדי ליהנות ממנו באופן אחר: להאכילו לילדו, למוכרו וכדומה. ולכן כותבת התורה את איסור האכילה וההנאה במלים "לא

(1) פרשתנו כג, יט.
(2) כ"ה בדפוס ראשון. ובכמה דפוסים: "גון אנכי אשלה גדי עזים (וישב לה, יז) את גדי כ"י". וכן ישנם עוד כמה שינויים.
(3) וישב לה, כ.
(4) תולדות כג, ט.
(5) וכ"ה בחולין קיג, ב.
(6) בחולין שם: "פרה והלל". וברש"י כאן "עגל וכבש" – כי "גדי" הוא "ילד רך". אלא שממ"ש רש"י (חולין שם – ד"ה מחד קרא. ויש קיד, א – ד"ה בחלב אמו) "עגל וטלה" מוכח שגם בדרך ההלכה המשמעות "גדי" היא כנ"ל, ומה שלשון הגמרא היא "אפילו פרה רחל במשמע" – לפי שבדרך ההלכה אין חילוק בזה. או י"ל (כי לפי הנ"ל דוחק קצת הלשון "במשמע") שהכוונה היא ל"ילד" הפרה והלל. ועל פי זה יומתק ג"כ השינוי ל"פרה" (ולא "פר", או "שור" – כרגיל ברוב המקומות כשכילד זכרים ונקבות – נקט ל' זכר). וראה גם רמב"ם הל' מאכלות אסורות פ"ט ה"ג: "גדי הוא כולל ולד השור ולד השא ולד העז".
(6) פרשתנו כאן. תשא לך, כו. ראה יד, כא.
(7) וכ"ה בחולין קטו, ב.

(8) וכדלעיל (כא, י"ח). שבתחלה [מעתיק הוא רק התחלת הכתיב ו]מפרש "למה נאמר" הענין בכללותו ואח"כ מפרש פרטים.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא הניקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח). שיחות הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלמה".

מעין חזי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א

מדור מיוחד לספרים וחוברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

– עגל וכבש¹³ (הקרובים ל"גדי" בהיותם ולד רך של מין הבהמה¹⁴), והשלישי – ולד רך של מין החיה¹⁵.

אמנם, לפי פירוש זה משמעות המלה "גדי" בשני מקומות אינה כפשוטה ממש, אך מובן, שפשוט יותר לומר שהתורה מכנה "ולד רך" של עגל וכו' במלה "גדי", מפני שהוא דומה בתכונותיו¹⁶ לבשר גדי המיוחד ברכותו, מאשר לומר, שהתורה אוסרת אכילה והנאה במלים "לא תבשל", כי תכלית הבישול היא אכילה או הנאה.

אך לאחר שכבר ידוע, כפירוש רש"י, ש"אף עגל וכבש בכלל גדי", ואי אפשר לומר שבשני המקומות האחרים נוספים פרטים בענין של "גדי", שהרי ב"גדי" כבר נכלל ולד רך של מין הבהמה¹⁷, אפשר להוסיף רק פרט אחד: ולד רך של מין החיה, והרי יש עוד שני פסוקים¹⁸.

13) או ש"גדי" השני מרבה רק "כבש" שדומה יותר ל"גדי (עזים), כי שניהם הם בהמה דקה, ו"גדי" השלישי – ולד רך של בהמה גסה (וראה ע"ז מכילתא כאן: "אחת לבהמה גסה ואחת לעזים ואחת לרחלים").

14) אבל ולד רך ממין החי לא ילפינו מ"גדי" שנאמרה בפעם השני (כ"א מפעם השלישית). וראה ע"ז מכילתא כאן: "אחת לבהמה גסה ואחת לדקה ואחת לחי".

15) וגם בדרך ההלכה הרי ישנה דיעה ש"גדי" הוא דוקא גדי (העזים), ובשר חי ושאר בהמות מ"גדי" יתירה נפקא (ראה רש"י חולין קיד, א – ד"ה תלב אמר).

16) ויתרה מזו – רגיל זה ביותר בתורה וכפרש"י: "חיות .. ור"ד .. שאינן צריכות מילדות" כחיות (שמות א, ט). ולא רק ע"פ דרך הדרש (הקרוב לפשט) כבנדרו"ק, אלא גם בפשוטו של מקרא, וכמו: גור אר"י יהודה ולא נאמר – כבסיום הכתוב – "כגור אר"י" – ויתר מט, ט. ובכ"מ.

17) אבל לא ממין החי. שלכן כותב רש"י "עגל וכבש" דוקא (ראה רש"י ויקרא א, ב).

18) ואין להקשות: מזה שהוצרך (חולין קיג, סע"א) למיעוט "פרט לחי" מוכח לכאורה שאלויל המיעוט גם חי היא בכלל "גדי" (וראה רש"י חולין שם), אבל – נוסף על זה שאין ראי' מלימוד על דרך ההלכה ללימוד על דרך הפשט – מלשון הגמרא (שם ריש ע"ב) "פרה והחל" משמע שגם בדרך ההלכה רך בהמה הוא בכלל גדי. ומה שצריך קרא למעוטי חי" כי עפ"י שיטת הגמרא שם אין כל סברא לחלק ביניהם (שלכן גם למעט עוף צריך קרא). וראה לח"מ לרמב"ם שם, שבשר בהמה הוא ממשמעות הכתוב ובשר חי' נלמד מפי השמיעה.

18) ואין לומר ש"גדי" השלישי מרבה גם בשר שלא מ"ולד

תבשל", בדומה^{8*} למה ש"בן חמש למקרא" יודע, שכשהוא הולך לבצע פעולה שלילית, מזהיר אותו מורו: "אל תלך", למרות שהמלמד אינו מתכוון להליכה, אלא למעשה שהוא מתכוון לבצע⁹.

וכפי שאנו מוצאים במקום אחר¹⁰, שאיסור אכילת קדשים מופיע בתורה בביטוי "בכל קודש לא תגנב" – כי נגיעה בדבר מאכל היא הגורם להתחלתי לאכילתו.

אך מובן, שהסבר המלה "תבשל" במשמעות של אכילה או הנאה אינו "פשוטו של מקרא" בפסוק כשלעצמו, אלא כיון שאין אפשרות אחרת¹¹, מפני ענין אחד. ואם יהיה הסבר המלה "תבשל" בפרשתנו כפשוטו, יהיה הציווי "לא תבשל גדי בחלב אמו" בשני מקומות מיותר¹². אך אילו היה אפשר לבאר הסבר אחר לגבי כתיבת לאו זה בשלושה מקומות, היתה משמעות המלה "תבשל" בכל שלושת המקומות כפשוטה.

ולכן כותב רש"י את פירושו "ובשלושה מקומות... אחד לאיסור אכילה..." לאחד פירושו "אף עגל וכבש..." ובקטע אחד:

אילו "גדי" הוא רק "גדי עזים", אפשר היה להסביר את "שלושה מקומות" בפשטות: "לא תבשל גדי..." הראשון אוסר גדי עזים, השני

8*) אבל אין לומר שהוציא איסור אכילה בלשון בישול רק ללמדך שאינו אסור אלא דרך בישול (כבסנהדרין ד, סע"ב. טושי"ע י"ד רספ"ז) – כי פשוט הלשון "לא תבשל" מורה שהכתוב מזהיר על הבישול (ולא על האכילה. דרך בישול, ולכן מוכרח לומר כבפנים, שהוציא איסור אכילה בלשון בישול לפי שהבישול הוא הכנה להאכילה).

אלא ש"מ", ממה שנאמר "לא תבשל" – ולא "לא תכין" (ע"ד בשלח טו, ה) "והכינו" וכיו"ב – מוכח גם עפ"י דרך הפשט שאיסור האכילה (וההנאה) היא דרך בישול דוקא.

9) עפ"י א) וימתק פירש"י (בראשית ג, א) "והוסיפה על הציווי" (ולא טתם "והוסיפה", או "על האיסור" וכיו"ב). ב) יובן מה שראיית הנחש "כשם שאין מיתה בניגיעה כך אין מיתה באכילה" (רש"י שם ג, ד) נתקבלה אצל חז"ה. ג) דאין סתירה לזה ממה שאברהם גזר "גזירות להרחקה על אודות שבתורה" (רש"י תולדות כו, ה).

10) תוריע יב, ד. וברש"י שם.

11) ולהעיר שבפ' תוריע שם, מוסיף רש"י "כמו ששנוי' ביבמות".

12) לכאורה אפשר להקשות: הרי גם התחלת הכתוב "ראשית בכורי אדמתך גו" [וכן הפסוקים שלפניו] נכפלו בפ' תשא? אבל – החידוש שבפסוקים אלו, פירש רש"י בפ' תשא (כמבואר באריכה בשיתת ש"פ ויקהל תשכ"ח).

לעילוי נשמת

הרה"ח הת' אי"א רב פעלים ובעל מרץ

מטובי מקושרי רבותינו נשיאינו והולכי בדרכיהם,

דרך הקודש יקרא לה

ומשלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו

לארצנו הקדושה ת"ו

הרב ר' מנחם מענדל

בהרה"ח ר' מנחם מענדל ומרת מארייאשא באדאנע ע"ה

פוטער פאס

נפטר ד' תמוז ה'תשנ"ה

וזוגתו מרת לאה ע"ה

בת ר' בניציון ומרת שרה הי"ד

נפטרה ה' כסלו ה'תשס"ג

תנצב"ה

נדפס ע"י צאצאיהם שיחיו

* ברש"י ראה י"ד, כא) "שלשה פעמים פרט לחי" כ" – אבל זהו לאחרי שנאמר "לא תבשל גר" פעם שני' (בפ' תשא) שזוהו ילפינו כל בשר (כפרש"י) שם "אזרה לבשר בחלב" – ראה בארחה לקמן ע' 212 ואילך, ולכן צריכים מיעוט לעוף ולחי' (כדלקמן שם ע' 215). משא"כ "גדי" דפרשת משפטים.

ולכן הכרחי לומר, ששלושת האיסורים אינם פרטים שונים ב"גדי", אלא שלושה פרטים ב"לא תבשל": אכילה, הנאה ובישול.

ג. שני ענינים באותו קטע קשורים בתוכנם

אך עדיין קשה: במקומות רבים כותב רש"י את פירושו למלה הכתובה מאוחר יותר בפסוק לפני שהוא מפרש מלה הכתובה בפסוק לפני כן. וזאת כאשר הפירוש למלה הקודמת נעשה הכרחי או מובן רק לאחר פירושו על מלה מאוחרת יותר.

אך גם במקרה כזה, אם שני הפירושים הם ענינים שונים, אף אם האחד מחייב את האחר, מחלק אותם רש"י לשני קטעים נפרדים. כאשר רש"י בכל זאת כולל שני ענינים באותו "דיבור המתחיל", הרי זו הוכחה, שהקשר שביניהם אינו רק בכך שהאחד מחייב או גורם לאחר, אלא יש קשר גם בתוכנם, כלומר, שהם עוסקים, בשלימותם או בחלק מהם, בענין זה, ולכן הם מופיעים בקטע אחד.

ולפי זה אין מובן: מהי הנקודה המשותפת בתוכנם של שני הענינים – "אף עגל וכבש בכלל גדי" לביאור המלה "גדי", ו"ובשלושה מקומות..." לביאור הסיבה להופעת לאו זה שלוש פעמים – אשר מפני תוכן משותף זה כולל אותם רש"י באותו "דיבור המתחיל", ובמיוחד כאשר החלק הראשון מבאר רק את המלה "גדי", ולא את "לא תבשל"?

ד. שאלות נוספות על פירוש רש"י

בנוסף לקושי זה (מהו הקשר התוכני בין "ובשלושה מקומות נכתב בתורה..." לבין תחילת הפירוש "אף עגל וכבש...") אין מובן גם לגבי עצם הפירוש "ובשלושה מקומות..." :
(א) כאשר מתעורר קושי על פסוק מפני

רד" – כי זהו היפך משמעות הלשון "גדי" (ראה לעיל הערה 15).

וכן אין לומר שמרבה עוף (ובכבשיתא כאן: "אחת לבהמה וא' לח' וא' לעוף"), כי עוף אין לו חלב אם, ואין שייך בו "לא תבשל בחלב אמו".

פסוק אחר, מבאר זאת רש"י בפסוק השני, ולא בראשון, כי בלימוד הפסוק הראשון אין מתעורר אצל התלמיד קושי, שיש צורך ליישבו.

על-אחת-כמה הזכרנו כאשר הקושי אינו נובע מסתירה בין הפסוקים, אלא מכך שהדבר מופיע פעמיים או יותר, הרי מובן בפשטות, שאין מקום לבאר ולספר בפסוק הראשון את המתחדש רק על ידי שפסוק אחר, מאוחר יותר, מיותר, לכאורה.¹⁹

וקשה ביותר להבין את דברי רש"י כאן "ובג' מקומות...": מדוע חשוב לפרש בפסוקו חידושים הנובעים רק משני הפסוקים המאוחרים יותר?²⁰

(ב) מהמשמעות הפשוטה של לשון הפסוק "לא תבשל..." היה צריך לנבוע, שאילו היה האיסור מופיע פעם אחת בלבד, היתה הכוונה לאיסור בישול. כאשר כתוב פעמיים נוספות "לא תבשל", מרבים, בנוסף לאיסור בישול, גם את איסור אכילה, על ידי הפעם השניה, ואת איסור הנאה, על ידי הפעם השלישית.

אך רש"י אומר "אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול"²¹. וביודענו שבפירוש רש"י גם הסדר מדוייק, יוצא מכך, שהאיסור הראשון של "לא תבשל" הוא איסור אכילה, השני – איסור הנאה, ורק השלישי הוא על איסור בישול! שמכך מובן, שהאפשרות ש"לא תבשל" נאמר לגבי בישול היא חידוש כה גדול, עד שאומרים אותה רק לאחר שכבר אין אפשרות אחרת (כי האיסורים על אכילה ועל הנאה כבר ידועים משני הפסוקים הקודמים)! מנין לומד זאת רש"י?

התמיהה אף גדולה יותר: הרמב"ם בספר

19) שלכן אין רש"י מפרש בפרשתנו – הטעם למה נכפל בפ' תשא הציווי "ראשית בכורי אדמתך גו'" וכן כו"כ ציווים שלפניו.

20) ולהעיר, שאפילו בחינוך (מצוה צב) אינו מפרש מאומה בפ' משפטים בנוגע להחידוש שבפ' תשא ופ' ראה. וראה גם ראב"ע כאן: ועוד אדבר למה הזכיר .. פעם שנית .. במקום כל אחד מהם.

21) ואף שכ"ה לשון הגמרא (שם קטו, ב), הרי באם "לא תבשל" הראשון הי' בא (לפרש"י) לאיסור בישול, ה' רש"י משנה מלשון הש"ס (כדרכו בכ"מ), בכדי שלא יאמרו שע"פ פשוטו של מקרא "לא תבשל" הראשון בא לאיסור אכילה.

ונחוש³⁴ (כל י"ג ט"ו)³⁵ דברים המנויים בכתוב, שעיי"ז מההרים ומזרזים ופועלים תיכף בנין ביהמ"ק השלישי כפשוטו ממש.

. . . שההחלטה על זה³⁶ תביא תיכף את השכר³⁷, תביא הגאולה, תיכף ומיד ממש, שאז תערך המלוה מלכה, "סעודתא דדוד מלכא משיחא"³⁸, בהשתתפותו של נשיא דורנו משיח צדקנו בראשנו, בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש ובבית המקדש השלישי.

. . . ויה"ר והוא העיקר – שהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תבוא בפועל ממש תיכף ומיד ממש . . . עם כל הפירושים שב"מיד" (כולל גם הר"ת דכללות הדורות משה ישראל (הבעש"ט) דוד (מלכא משיחא))

. . . [ובפרטיות יותר בנוגע לדורנו זה – שבר"ת ד"מיד" נרמזים ג' התקופות השייכות לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו³⁹, ועל סדר הקירבה אלינו – משיח (מנחם שמו), יוסף יצחק, דובער (שמו השני של כ"ק אדנ"ע)]

וכל הפירושים שב"ממש", ולכל לראש מיד ממש כפשוטו, ממש ממש ממש.

(משיחות ש"פ משפטים, ז"ך שבט, מבה"ח אדר א' תשנ"ב)

34) כה, ב"ג.

35) ראה לקו"ש חכ"א ע' 153, ובהנסמך שם.

36) ליתן כפי נדבת לבם הטהור להקרן גמ"ח, שבמוצאי שבת קודש זה נערכת

מלוה מלכה לטובת הקרן (המו"ז).

37) ראה תענית ח, ב. שו"ע או"ח סו"ס תקעא.

38) סידור האריז"ל במקומו. ועוד.

39) ראה לעיל ע' 144.

(ופשיטא שלילת הפכו, ביטול סיבת הגלות האחרון²⁴), שעי"ז באה הגאולה, כמאחז"ל²⁵ במעלת המשפט ש"בו ציון נבנית, שנאמר²⁶ ציון במשפט תפדה", וכן צדקה (ו"שבי' בצדקה²⁶) וגמילות חסדים²⁷, כמפורש בפרשתנו²⁸, "אם כסף תלוה את עמי את העני", גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה²⁹, וכמבואר גם בהסוגיא בכבא בתרא³⁰ ("פירושה" של פרשת משפטים בתושבע"פ) פרטי הענינים דמצות צדקה, ומהעיקר, "גדולה" צדקה שמקרבת את הגאולה, שנאמר³² כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות".

. . . ובהמשך לזה – גם ההוראה מהתחלת פרשת תרומה (שקורין במנחת שבת): "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", החל מהמקדש הפרטי שבכא"א מישראל ("בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד³³), בלבו פנימה, ובביתו ובחדרו, שנעשה בית תורה תפלה וגמ"ח, כולל ובמיוחד ההשתתפות כבנין והרחבת בתי-כנסיות ובתי-מדרשות באופן ד"ויקחו לי תרומה גו' זהב וכסף

בלבד, היה הכרחי להסביר שזהו איסור בישול כפשוטו, למרות שאין איסור כלשהו דומה לכך. אמנם, זהו חידוש גדול – כי "לא מצאתי לו חבר", שום דבר אינו אסור בבישול, אך אי אפשר להסביר את המלה תבשל במשמעות של אכילה.

אך כיון ש"בג' מקומות נכתב בתורה", ובפשוטות אין הכוונה "להרבות בלאוין", אלא אלו הן שלוש אזהרות שונות על שלושה ענינים שונים²⁸, וכיון שבשני מקומות הכרחי להוציא את "לא תבשל" מהמשמעות הפשוטה, ולבאר שאין הכוונה לבישול, אלא למה שנובע מכך, למטרת הבישול – אכילה והנאה, וכל שלושת הדברים אסורים – בישול אכילה והנאה,

סביר לומר, ש"לא תבשל" הראשון הוא איסור אכילה, שבו אין חידוש – האיסור הראשון בתורה הוא "לא תאכל ממנו (מעץ הדעת)²⁹.

אמנם, גם באיסור אכילה של "גדי בחלב אמו" יש חידוש, שהרי כל אחד מהם, "גדי" ו"חלב", מותרים באכילה³⁰, אך חידוש זה אינו כה חדש אפילו אצל בן חמש למקרא, כי הוא כבר מכיר את איסור שעטנז³¹.

ב"לא תבשל" השני מוסיפה התורה איסור נוסף לגבי "גדי בחלב אמו" – איסור הנאה. ואת איסור הבישול, שהוא חידוש גדול ביותר, סוג איסור הקיים רק לגבי "גדי בחלב אמו" – לומדים רק מהפעם השלישית.

1. איסור בישול רק בפעם השלישית

לכאורה, יש לשאול על כך: בסופו של דבר קיים איסור על בישול בשר בחלב גם לפי פירוש רש"י בפשוטו של מקרא, ומה יוצא מכך, שהחידוש קטן יותר, על ידי ההסבר

המצוות שלו²², ובעל ספר החינוך בספרו²³, ששניהם ספרי הלכה, מפרשים²⁴, שהמשמעות של "לא תבשל..." שבפרשת משפטים היא, כפשוטה, איסור בישול, ואילו "לא תבשל" שבפרשת תשא ושבת²⁵ ראה – כוונתם לאיסור אכילה ולאיסור הנאה, מפני שבהם מופיע האיסור "פעם שניה". ורש"י, המפרש פשוטו של מקרא, דוקא הוא מבאר שתי האזהרות הראשונות הן לגבי איסור אכילה ואיסור הנאה, ורק השלישית היא לגבי איסור בישול!

ה. "לא תבשל" – חידוש באיסור

ההסבר לכך הוא: רש"י מתכוון ליישב בפירושו "ובג' מקומות..." תמיהה המתעוררת מיד בפסוק שלנו "לא תבשל":

איננו מוצאים במקום כלשהו בתורה, ובמיוחד לפי ידיעותי של בן חמש למקרא, דבר שאסור בבישול: דברים מסויימים אסורים באכילה, אחרים אסורים בהנאה, אך אין דבר האסור בבישול²⁵. מדוע היא "גדי בחלב אמו" אסור בבישול²⁶?

לכן מסביר רש"י מיד כאן "ובג' מקומות נכתב בתורה: אחד לאיסור אכילה...", שפסקנו אכן אינו אסור בישול, אלא זוהי אזהרה לאיסור אכילה²⁷.

אך כדי להסביר פירוש זה לפי דרכו של רש"י, פשוטו של מקרא, הוא צריך לבאר "ובג' מקומות..."

אילו היה נאמר "לא תבשל" פעם אחת

28 ראה גם פסחים כד, ריש ע"ב: כל היכא דאיכא למידרש דרשינן ולא מוקמינן בלאוי יתירי.
29 בראשית ב, יז.
30 רש"י ד"ה מ"ט – תולין קת, א.
31 פרש"י תולדות כו, ה. וראה פסחים מד, ב. נזיר לו, א. תנ"ך דחידוש (תולין שם).

24 ראה יומא ט, ב.

25 שמיר'ר שם, טו.

26 ישעי"א, כז.

27 כולל גם הפעולה על אוה"ע לעסוק בצדקה, ובפרט לאחר החלטת מנהיגי המדינות ע"ד חסכון בהוצאות הכספיות לצרכי נשק, אזי נקל יותר לפעול שיוסיפו בפעולות של צדקה, הן בנוגע לאוה"ע, והן בנוגע לבני".

28 כב, כד.

29 סוכה מט, ב.

30 ח, א ואילך.

31 יו"ד, א.

32 ישעי"ו, א.

33 ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד.

וחדר גם בגדרי העולם, עד כדי כך שמנהיגי אוה"ע²¹ מחליטים ומכריזים מדעתם (ו, בערכאות שלהם, שיש בהם התוקף ד, דינא דמלכותא דינא) ע"ד המעמד ומצב ד, וכתתו חרבותם לאתים".

. . . ע"פ האמור לעיל מתחזקת יותר הפליאה והתמיהה, ביחד עם גודל הצער וההבהלה (ועד שמצד גודל הצער אין להאריך בזה ביום השבת) – היתכן שבנ"י נמצאים עדיין בגלות!?! ... עד מתי!?! ...

היתכן שלאחרי כל הסימנים על בוא הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, עד להמאורע דערב שבת זה שאפילו אוה"ע מכריזים שהגיע הזמן ד, וכתתו חרבותם לאתים" – נמצאים אנו ביום הש"ק זה בחוץ לארץ, במקום להמצא, יחד עם כל בנ"י מכל קצוי תבל, בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש ובבית המקדש, מסובים ל, שולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם²², שעליו ערוכים הלוייתן ושור הבר ויין המשומר!

ועוד ועיקר – שעדיין לא נתקבלה ההודעה והציווי ונתינת כח ד, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כפי שקוראים בתורה במנחה) בנוגע לבנין ביהמ"ק השלישי!

ומזה מובן גודל הצורך וההכרח להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהענינים שמקריבים ומזרזים ומביאים בפועל ממש את הגאולה תיכף ומיד ממש.

ולכל לראש – בהענין המודגש בפרשת משפטים:

"משפטים" – פרטי הדינים בין אדם לחבירו מתוך שלום²³

(21) ד, אע"ג דאינהו לא חזו מזליהו חזו" (מגילה ג, א).
 (22) פרש"י ריש פרשתנו.
 (23) ראה שמו"ר ריש פרשתנו (פ"ל, א): „באין לידי משפט והם עושין שלום". ובחידושי הרד"ל שם: „אפשר ר"ל ע"י פשרה, וכמ"ש בסנהדרין (ו, ב) איזהו משפט שלום זה הביצוע".

(32) ראה כס"מ הל' טומאת מת פ"א ה"ב. וראה לקח טוב (למחר"י ענגיל – כלל ח), כו"כ דוגמאות דסיג בדאורייתא.
 (33) שלכן נתקבלה אצלה ראיית הנחש "כשם שאין כו" (ראה לעיל הערה 9).
 (34) בראשית ג, ב"ג.
 (34*) וגם לפי המבואר להלן סעיף ז' שטעם האיסור ד"גדי בחלב אמו" הוא מצד אכזריות, אין ליומר שאיסור הבישול הוא מצד עצמו, כי גם הבישול הוא אכזריות – כי בא"כ הו"ל לאסור (גם) השימה בחלב אמו (והרי א"א לבישול בלי שימה תחלה). ומזה מובח שהאכזריות היא דוקא באכילה (ובהנאה) ולא בבישול.
 ואין סתירה לזה מ"ארות ואת בנו לא תשחטו" – אף שהוא ג"כ מצד אכזריות, (ובפרט שלפי שיטת הרמב"ם (הל' שחיטה רפ"ב) אם עבר ושחטן מותר לאכלן) – כי האכזריות שבשחיטת אותו ואת בנו יש בה גם משום צער בע"ח (ראה להלן הערה 41), ולכן עיקר האכזריות היא דוקא בשחיטה.

(35) פרשתנו כא, כח. וראה עדי"ו פרש"י כא, לו.
 (35*) ולכן מקדים רש"י "אף עגל וכבש בכלל גדי" ורק אח"כ מוסיף "שאינן גדי אלא לשון ולד רך" – ודלא ככפ' תשא שבתחלה מפרש "כל ולד רך במשמע" ואח"כ כתב "ואף עגל וכבש" – כי בפ' תשא שם מפרש לשון "גדי" [שלכן אינו מעתיק "לא תבשל"ן]. וראה לקמן 217 ואילך. מטא"כ בפרשתנו מפרש ש"לא תבשל" הוא גם על עגל וכבש, ובהמשך לזה הוא מפרש "שאינן (בש"י) גדי כו" – לבאר מ"ש לפנ"ז.
 (36) בראב"ע וברשב"ם כאן, שהוא לפי שדיבר הכתוב בהוה. אבל רש"י אינו מפרש כן, כי ס"ל שברוך הפשט – גם עגל וכבש בכלל גדי.
 (37) ראה לעיל הערה 5.
 ומה שרש"י אינו מפרש שהאיסור הוא בכל בשר*, ומ"ש "גדי" הוא לפי שדיבר הכתוב בהוה** – כי הפירוש "דיבר

זמן מסוגל בשייכות להגאולה . . מצד הקשר והשייכות דזמן זה לנשיא דורנו – להיותו ערב שבת האחרון בחודש שבט, חודש האחד עשר, שהעשירי שבו הוא יום ההילולא (גמר ושלימות העבודה) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאחד עשר שבו נעשה המשך וחיידוש הנשיאות שלו ביתר שאת וביתר עוז עד לסיום וגמר כל העבודה של דורנו זה (דור האחרון של הגלות שהוא הוא דור הראשון של הגאולה) במשך מ"ב שנים די"ל שהם כנגד מ"ב המסעות שבמדבר העמים, שאז כבר מוכנים ועומדים להכניסה לארץ בגאולה האמיתית והשלימה (כמדובר בארוכה בהתוועדות שלפנ"זי) – שגם בהזמן (נוסף על המקום) שבו היתה ההכרזה ע"ד „וכתתו חרבותם לאתים” מודגשת השייכות לפעולתו של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, המשיח שבדור, שעל ידו נעשה קיום היעוד „וכתתו חרבותם לאתים וגו'”.

. . . יש לומר, שהחלטת והכרזת מנהיגי אוה"ע בערב שבת פרשת משפטים ע"ד המעמד ומצב ד, „וכתתו חרבותם לאתים”, היא, כתוצאה מהחלטת והכרזת „מלכי רבנן” ש„הנה זה (מלך המשיח) בא”, החל מהפס"ד של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שמכבר נשלמו מעשינו ועבודתינו דמשך זמן הגלות ומוכנים כבר לקבלת פני משיח צדקנו, וכן הפס"ד של הרבנים ומורי-הוראה בישראל שהגיע זמן הגאולה, „יעמוד מלך מבית דוד וכו' בחזקת שהוא משיח” ועד להמעמד ומצב ד, „הרי זה משיח בודאי”²⁰ – פס"ד „מסיני”, שנמשך

העולם ע"י נשיא הדור ניתוסף גם בקיומו וביסוסו של הארגון שמטרתו לפעול אחדות ושלוש בעולם, ועד לגמר ושלימות בירור העולם בקיום היעוד „וכתתו חרבותם לאתים” שהוא היסוד של ארגון זה*.

(19) שיחות י"א שבט וש"פ בשלח (סה"ש תשנ"ב ע' 308).

(20) רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

חיות)³⁸, אך למרות זאת אי אפשר לשאול: במה שונה ולד רך של בהמות מכל שאר הסוגים, כי כיון שאיסור "לא תבשל" (בפסוק שלטו) הוא כפשוטו³⁹ "בחלב אמו"⁴⁰, מובן, שהטעם לאיסור הוא מפני אכזריות⁴¹ בבעלי חיים, (ובקל-יחומר איסור צער שלהם)⁴², וממילא מובן מדוע חל האיסור דוקא לגבי "גדי", כי ה"בישול" (כולל כל שלושת הפרטים: אכילה הנאה ובישול) של ולד רך בחלב אמו אכזרי יותר ממקרה דומה אצל מבוגר, ולגבי הולד הרך עצמו קשור הדבר יותר למין הבהמה⁴³, שנמצאת ברשות

הכתוב בהו"ה הוא דוקא כשאין סברא לחלק בין המובא בכתוב לשאר הענינים הדומים אליו, משא"כ בנדו"ד שיש סברא לומר שהאיסור הוא רק ב"גדי" (כדלהלן בפנים).

(38) ראה לעיל הערה 17.
(39) להלן בפ' תשא (לד, כו) מפרש רש"י: "בחלב אמו פרט לעוף שאין לו חלב אם" ולפי"ו (דצריך לשלול עוף) מובן שהאיסור לא תבשל הוא גם בחלב אחר. אבל נוסף על מה שמוכן בפשטות (וכמדובר כמה פעמים), שרש"י אינו סומך עצמו על מה שפרש אחר – בנדו"ד, בפ' משפטים, מכיון שא"א לפרש פרט לעוף כו', שהרי "גדי" (שבפרשתנו) הוא דוקא מין הבהמה (כגיל בפנים) ולא ח' ועוף – אין להוציא "בחלב אמו" שבפרשתנו מפשטותו (שהאיסור "לא תבשל" הוא רק "בחלב אמו"). – וראה לקו"ש חכ"ז ע' 42 הערה 35.
(40) ועפ"י יובן בפשטותי"ה הא ד"ויקח חמאה וחלב וכן הבקר (שהו' ירך" כבפסוק שלפניו) אשר עשה ויתן (אברום – שהו' היפך האכזריות בתכלית, נוסף על שקיים כל התורה) גו" (וירא י"ח, ח).

(41) רמב"ן בפ' ראה – יד, כא. וראה ראב"ע כאן.
במ"ג ח"ג פמ"ח משמע, דאין בזה הענין דצער בע"ח. והטעם פשוט, כי "צער בע"ח" שייך רק כשהוא חי [אבל "אכזריות" דנפש האדם – שייך גם בבשר בחלב].
(42) דאם אסור באכזריות – פשיטא דאסור בצער בע"ח. וראה שו"ע אדה"ז (ח"ו) הל' ע"ד וצער בע"ח ס"ד.
(43) להעיר, שהאיסור ד"אוחו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" [שהוא ג"כ מטעם אכזריות (חינוך מצוה רצב (בטעם השני) וראה ראב"ע ורשב"ם כאן, שהאיסור דלא תבשל גדי בחלב אמו הוא דוגמת האיסור ד"אוחו ואת בנו]] – הוא רק בהמה ולא בח"י (וי"ד סט"ו).

(* ולפירושי"ו בפ' תשא שמי"א תבשל גדי" השני למדיום שהאיסור הוא גם בחלב אחר (בבהמה 39) התירוץ הוא: (א) שאכלו בזה אחר זה (ובלא"כ מוכח כן – פירושי"ו שם עה"פ קמא קמא כו'). (ב) מי שאכל זה לא אכל זה. ואף שנתן להם ג' לשונות אף שנתן חמאה – הוא בכדי שתהא הבחירה ביד נא"א ואולי ירצו מלם רק בבן הבקר. וה"ז הנסנת אורחים בהידור. וק"ל.

האדם יותר מהחיות⁴⁴, ובכלל – חלש מהם וכדומה.

ולפי זה יוצא, ששני הענינים שבפירושי רש"י על "לא תבשל גדי" – "אף עגל וכבש בכלל גדי" שבו מוסבר הטעם לאיסור דוקא לגבי "גדי", ו"ובשלושה מקומות... לאיסור אכילה", שבו מוסבר הטעם לאיסור "לא תבשל" – קשורים לענין משותף: על ידי שני הענינים מסיק רש"י שהאיסור "לא תבשל גדי" אינה גזירת הכתוב, שאינה מובנת כלל, אלא יש לכך גם הסבר שכלי.

ח. אסור לצער!

פירוש רש"י מכיל גם "יינה של תורה"⁴⁵.

אחת ההוראות הנלמדות מפירושי רש"י זה היא:

הדבר היחיד שהתורה אסרה בישול, הוא גדי בחלב אמו. ולפי האמור לעיל, הסיבה היא, כדי למנוע אכזריות וצער של בעלי חיים, ומכך רואים עד כמה חמור איסור צער בעלי חיים⁴⁶: למרות שצער בעלי חיים גורם באופן ישיר לאיסור גדי בחלב אמו רק באכילה, או גם בהנאה, אסרה זאת התורה גם בבישול, כי על ידי כך עלולה להיגרם אכילה⁴⁷.

ומכך יש ללמוד עד כמה יש להיזהר בכל סוגי הזוויות שלא לגרום ח"ו צער ליהודי אחר. כי אם לגבי בעלי חיים הקפידה התורה כל כך לגבי צערם, הרי כל-שכן לגבי אנשים, ובמיוחד לגבי יהודים – העם הנבחר, בחרתנו מכל העמים – על-אחת-כמה-וכמה.

(משיחת ש"פ תשא תשכ"ח)

(44) כמובן בפשטות. ועפ"י מ"ש בפנים, יובן דיוק לשון רש"י (בראשית א, כו) "בהיות ובהמות כו' ירוד לפניהם (ל' רבים) והחיי מושלת בו" – כי "לפניהם" (ל' רבים, שכולל גם הבהמות) הוא רק "ירוד", והחיי (גם) מושלת בו.
(45) היום יום ע' כד.
(46) ראה במ"ג לב, ב. ובשו"ע אדה"ז (או"ח ס' שה סכ"ו. ח"ו שם) פסק כדעת הפוסקים (נסמן בשד"ח כללים מע' צער בע"ח) שהוא מן התורה.
(47) ויתירה מזו, שמטעם זה אסרה תורה כל בשר בחלב – וג"כ, לא רק באכילה והנאה אלא גם בבישול – כמבואר להלן שם (ע' 212; 215 ואילך).

החדש של המדינה היא למנהיגה של מדינה זו, בהשתתפותם של עוד כמה מנהיגי מדינות גדולות בעולם, שבה נתקבלה ההחלטה וההכרזה שתוכנה „וכתתו חרבותם לאתים“.

ויש לומר, שבקיומה של פגישה החלטה והכרזה זו בהעיר של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר (שבה נתקבצו מנהיגי המדינות, כולל גם מנהיגי מדינה זו, שהוצרך לבוא מעיר הבירה לעיר זו¹⁶), מרומז, שכל זה בא כתוצאה מהפעולות דהפצת התורה והיהדות, צדק ויושר, בכל העולם, שנעשו ונעשים ע"י נשיא דורנו, משיח שבדורנו, ועד שע"י שלימות העבודה בכהנ"ל בימינו אלה נעשה העולם כולו ראוי ומוכשר להתחלת הפעולה דמלך המשיח, „ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים“¹⁸.

וגם הזמן שבו אירע מאורע זה (בתקופה האחרונה עצמה) הוא

(16) ואף שהטעם הפשוט לזה הוא לפי שהמקום המיוחד שבו מיוצגים בקביעות באי"כ המדינות שבעולם נקבע מלכתחילה במקום שאינו עיר הבירה של מדינה מסוימת, הרי, הטעם האמיתי לקביעות מקום זה בעיר זו דוקא, הוא, להיותה עיר הבירה של „מלכי רבנן“ (ראה גיטין סב, סע"א. ועוד), כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (וראה לקמן הערה 18).

(17) ראה קונטרס הנ"ל (שבהערה 11) ס"ה שנשיא הדור הוא המשיח שבדור. ובהדגשה יתירה בכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – כמרומז בב' שמותיו: „יוסף“ – ע"ש ש„יוסף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'“ (ישעי' יא, יא"ב), ו„יצחק“ – ע"ש ש„אז ימלא שחוק פינו“ (תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א).

(18) ולהעיר, שארגון חבר העמים למטרת אחדות ושלוש בין העמים הוקם בחצי כדור התחתון לאחרי ובסמיכות לבואו של נשיא דורנו לחצי כדור התחתון (החל מהחלטה שנתקבלה באמצע המלחמה, בשנת תש"ב לערך, ובעיקר בסיומה של המלחמה, בשנת תש"ה לערך), ונקבע מקום מושבה בעירו של נשיא דורנו, ועד לבניית הבנין המיוחד (בשנת תשי"א לערך) – שבזה מודגש שהאחדות והשלוש בין העמים היא כתוצאה מפעולתו של נשיא דורנו בבירור העולם (ע"י הפצת התורה והיהדות וצדק ויושר בכל העולם), וככל שניתוסף בבירור

הוספה

בשורת הגאולה

פז.

דער מינוי פון דוד מלכא משיחא איז דאך שוין געווען, כמ"ש „מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו“, עס דארף נאָר זיין קבלת מלכותו ע"י העם און די התקשרות צווישן דעם מלך מיט דעם עם בשלימות הגילוי – בגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחות ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח אדר תנש"א)

(1) תהלים פט, כא.

המינוי דוד מלכא משיחא הרי כבר הי', כמ"ש „מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו“, וצריכה רק להיות קבלת מלכותו ע"י העם וההתקשרות בין המלך והעם בשלימות הגילוי – בגאולה האמיתית והשלימה.

לזכות

החיילת ב"צבאות השם" חי' מושקא תחי'

ליום הולדתה השני ביום כ"ה שבט, הי' תהא זו שנת סגולות

ולזכות הורי'

הרה"ת ר' אורן יהושע אביגדור וזוגתו מרת נילי דפנה שיחיו ענתבי

נדפס ע"י זקני'

הרה"ת ר' חיים וזוגתו מרת צבי' שיחיו קציר

התחתון, שגם בו נמשך הגילוי דמתן-תורה (שהי' בחצי כדור העליוני), ויתירה מזה – אדרבה – שנעשה המקור שממנו נמשך ונתפשט עיקר הפעולה דהפצת התורה והמעיינות חוצה בכל קצוי חבל ממש, ע"י השלוחים ששלח ברחבי העולם (גם לחצי כדור העליון), עד לפנה הכי נדחת שבעולם, כדי להפיץ תורה ויהדות בין כל בני" (כולל ובמיוחד אלו שדרים בין אומות העולם ומדברים בלשונם ומתנהגים בחיצוניות כמותם), ועוד וג"ז עיקר, הפצת כל עניני טוב וצדק ויושר גם בין אוה"ע ע"י קיום מצוות בני נח¹, כמודגש ביותר בשנים האחרונות, ככל שהולכים ומתקרבים יותר להזמן דביאת משיח צדקנו, ש"אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד"¹⁵.

ובתקופה האחרונה (החל משנת נסים, והמשכה בשנת „נפלאות אראנו“ ו„נפלאות בכל“) הגיעה פעולה זו לשיא – בפריצת גבולותי' של המדינה היא שבשעתה חרתה על דגלה והכריזה מלחמה בהפצת התורה והיהדות ועד למלחמה באמונה בבורא עולם ומנהיגו (כולל גם המאסר דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ולאח"ז וכתוצאה מזה יציאתו מגבולות המדינה ההיא), ואעפ"כ, נמשכה גם שם הפעילות דשלוחי נשיא דורנו בהפצת התורה והיהדות בחשאי ובמס"ג ממש, עד לתקופה האחרונה שנתבטלה גזירת המלכות ונתאפשר המשך הפעילות דהפצת התורה והיהדות ביתר שאת וביתר עוז, בגלוי ובפירסום, ועד לנפילתו של המשטר הקודם, והקמתו של משטר חדש שהכריז לצדק וליושר ולשלום, על יסוד האמונה בבורא העולם ומנהיגו.

ובהמשך לזה התקיימה בערב שבת זה הפגישה בין מנהיגה

פו.

בנוגע להמאורעות דימים אלה:

לכל לראש – המאורע שאירע בערב שבת זה, שבו התאספו והתכנסו יחדיו ראשי מדינות גדולות וחשובות בעולם, ובראשם נשיאי שתי המעצמות הגדולות, והחליטו והכריזו על תקופה חדשה ביחסי מדינות העולם – ביטול מצב של מלחמות בין מדינות העולם, שיתבטא גם בצמצום וביטול כלי נשק, ועד לשלום ואחדות, שיתוף פעולה ועזרה הדדית בין מדינות העולם לטובת האנושות כולה.

וקדם למאורע זה (בהשגחה פרטית) נאמו של נשיא מדינה זו לאומה כולה (באור ליום הרביעי, „קמי שבתא“¹, התחלת ערב שבת זה), שבו הודיע והכריז על פעולותיו בצמצום וביטול כלי נשק, וניצול הכספים (שלא ינתנו לרכישת כלי נשק) כדי להוסיף בעניני הכלכלה של בני המדינה – הכרזה שאושרה ע"י „בית הנבחרים“, שבו נקבעים חוקי המדינה שיש להם תוקף ע"פ תורה („דינא דמלכותא דינא“²).

ויש להתבונן בהלימוד וההוראה ממאורע זה, וגם בפרטי הענינים דהמאורע – מקומו וזמנו, כולל שייכותו לתוכנו של הזמן בתורה, בפרשת השבוע, כדלקמן.

הלימוד וההוראה ממאורע זה הוא בענין כללי ועיקרי בעבודתם של בני" („מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות“³) – „להביא לימות המשיח“⁴:

(1) פסחים קו, סע"א.

(2) גיטין יו"ד, ב. וש"נ.

(3) תניא רפ"ז.

(4) ל' חז"ל – במשנה ספ"ק דברכות.

(13) ראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב ע' תצב ואילך. וש"נ.

(14) כפס"ד הרמב"ם (הל' מלכים פ"ח ה"י) ש„צוה משה רבינו מפי הגבורה לכוף

את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח“.

(15) צפני"ג, ט. וראה רמב"ם שם ספ"א.

מהיעודים דהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בשייכות להנהגת אומות העולם – „וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה”⁵.

ולהוסיף, שענין זה יהי' ע"י פעולתו של מלך המשיח עצמו – כמ"ש בהתחלת הפסוק⁶, „ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים” („השופט הוא מלך המשיח . . . שיהא אדון כל העמים, והוא יוכיח להם ויאמר למי שימצא בו העול ישר המעוות . . . ומפני זה לא תהי' מלחמה בין עם לעם כי הוא ישלים ביניהם, ולא יצטרכו לכלי מלחמה, וכתתו אותם לעשות מהם כלי לעבודת האדמה”⁷), שכן, „באחרית הימים נכון יהי' הר בית ה' גו' ונהרו אליו כל הגוים והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים”⁸, „והמורה הוא מלך המשיח, ועליו נאמר ושפט”⁹.

וכיון שבימים אלו מחליטים ומכריזים ראשי מדינות בעולם ע"ד צמצום וביטול כלי נשק וההוספה בהענינים הדרושים לקיום כלכלת המדינה והעולם כולו – תוכן היעוד „וכתתו חרבותם לאתים”, שבירת כלי המלחמה לעשות מהם כלים לעבודת האדמה, „ארץ ממנה יצא לחם”⁸ – ה"ז סימן ברור על התחלת קיומו של יעוד זה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ליתר ביאור:

כיון שנמצאים ב„זמן השיא” („די העכסטע צייט”) של ביאת משיח צדקנו, „הנה זה (מלך המשיח) בא”⁹, רואים כבר (מעין

ו)התחלת פעולתו של מלך המשיח על העמים, „ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים וגו'” – עי"ז שהקב"ה נותן בלב המלכים דאוה"ע („לב מלכים ושרים ביד ה'”¹⁰) להחליט ולהכריז יחדיו ע"ד המעמד ומצב ד„וכתתו חרבותם לאתים”.

וזהו הטעם שהחלטה והכרזה זו היתה בזמן זה דוקא – בגלל שייכותו המיוחדת להגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בפועל ממש.

ויש להוסיף, ששייכותו של המאורע להתחלת פעולתו של משיח צדקנו מודגשת גם בפרטי המאורע – המקום והזמן שבהם היתה החלטה והכרזה ראשי המדינות על המעמד ומצב ד„וכתתו חרבותם לאתים”:

המקום שבו אירע מאורע זה (מקום מיוחד שבו מיוצגים בקביעות באי-כח המדינות שבעולם כדי להתדבר ביניהם בדרכי נועם ודרכי שלום) – הוא במדינה זו ובעיר זו, המדינה והעיר שבה נמצא „בית רבינו שבבבל”¹¹, „בית חיינו”, בית הכנסת ובית המדרש, בית תורה תפלה וגמ"ח, דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבחר בו וקבעו להמקום המרכזי שממנו „תצא תורה”, הפצת התורה והמעיינות חוצה בכל קצוי תבל עד ביאת משיח צדקנו (כשיפוצו מעיינותיך חוצה”¹²), שאז יהי' גם קיום היעוד „וכתתו חרבותם לאתים”.

והענין בזה:

בבוא נשיא דורנו לחצי כדור התחתון, וקבע מקומו במדינה זו ובעיר זו, התחיל בתוקף ונעשה הבירור והזיכוך דחצי כדור

(5) ישעי' ב, ד. מיכה ד, ג.

(6) פי' הרד"ק עה"פ.

(7) ישעי' שם, ב-ג. מיכה שם, א-ב.

(8) איוב כח, ה.

(9) שה"ש ב, חובשהש"ר עה"פ.

(10) לשון הרגיל – ע"פ משלי כא, א. וראה לקר"ש ח"ג ע' 285 הערה 1 ובשוה"ג.

(11) מגילה כט, א. וראה בארוכה קונטרס בענין מקדש מעט זה כו' (סה"ש תשנ"ב

ע' 465).

(12) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו. ובכ"מ.